



Kontakty z Mediami
i Informacja

Sąd Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 84/21
Luksemburg, 19 maja 2021 r.

Wyrok w sprawie T-643/20
Ryanair DAC/Komisja

Sąd stwierdził nieważność decyzji Komisji Europejskiej zatwierdzającej pomoc finansową Niderlandów na rzecz przewoźnika lotniczego KLM w kontekście pandemii COVID-19 ze względu na niewystarczające uzasadnienie

Jednakże, z uwagi na szczególnie niekorzystne skutki pandemii dla gospodarki niderlandzkiej, Sąd zawiesił skutki stwierdzenia nieważności do czasu wydania przez Komisję nowej decyzji

W czerwcu 2020 r. Niderlandy zgłosiły Komisji Europejskiej pomoc państwa na rzecz przedsiębiorstwa lotniczego KLM – spółki zależnej holdingu Air France–KLM. Zgłoszoną pomoc, której całkowity budżet wynosił 3,4 mld EUR, stanowiła z jednej strony gwarancja państwa obejmująca pożyczkę, która miała być udzielona przez konsorcjum banków, a z drugiej strony pożyczka państwowa. Poprzez tę interwencję Niderlandy zamierzały tymczasowo dostarczyć KLM środków płynnych, których potrzebował, aby zmierzyć się z negatywnymi skutkami pandemii COVID-19. Niderlandy uznały bowiem, że z uwagi na znaczenie KLM dla ich gospodarki i obsługi lotniczej, jego upadłość pogłębiłaby poważne zaburzenia w gospodarce tego kraju spowodowane przez tę pandemię.

Dnia 4 maja 2020 r. Komisja uznała już za zgodną z rynkiem wewnętrznym pomoc indywidualną przyznaną przez Republikę Francuską na rzecz Air France – innej spółki zależnej holdingu Air France–KLM – w formie gwarancji państwa i pożyczki akcjonariusza w łącznej wysokości 7 mld EUR¹. Ten środek pomocy miał na celu sfinansowanie natychmiastowych potrzeb w zakresie płynności finansowej Air France.

Uznawszy, że zgłoszona pomoc na rzecz KLM stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, Komisja oceniła ją w świetle swojego komunikatu z dnia 19 marca 2020 r., zatytułowanego „Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19”². Decyzją z dnia 13 lipca 2020 r. Komisja uznała tę pomoc za zgodną z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE³. Zgodnie z tym postanowieniem pomoc mająca na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce państwa członkowskiego może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym.

Przewoźnik lotniczy Ryanair wniósł skargę o stwierdzenie nieważności tej decyzji, która została uwzględniona przez dziesiątą izbę Sądu Unii Europejskiej w składzie powiększonym w następstwie postępowania w trybie przyspieszonym, przy jednoczesnym zawieszeniu skutków stwierdzenia nieważności do czasu wydania przez Komisję nowej decyzji. Sąd doprecyzował w wyroku zakres ciężącego na Komisji obowiązku uzasadnienia, jeżeli uznaje ona pomoc przyznaną spółce zależnej spółki holdingowej za zgodną z rynkiem wewnętrznym, podczas gdy inna spółka zależna tej samej spółki holdingowej już skorzystała z podobnej pomocy.

¹ Decyzja Komisji C (2020) 2983 final z dnia 4 maja 2020 r. w sprawie pomocy państwa SA.57082 (2020/N) – Francja – COVID-19: ramy tymczasowe, [art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE] - Gwarancja i pożyczka akcjonariusza na rzecz Air France.

² Komunikat Komisji w sprawie tymczasowych ram środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19 (Dz.U. 2020, C 91 I, s. 1), zmieniony w dniach 3 kwietnia 2020 r. (Dz.U. 2020, C 112 I, s. 1), 13 maja 2020 r. (Dz.U. 2020, C 164, s. 3) oraz 29 czerwca 2020 r. (Dz.U. 2020, C 218, s. 3) („ramy tymczasowe”).

³ Decyzja Komisji C (2020) 4871 final z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie pomocy państwa SA.57116 (2020/N) – Niderlandy – COVID-19: Gwarancja państwa i pożyczka państwowa na rzecz KLM (Dz.U. 2020, C 355, s. 1; „zaskarżona decyzja”).

Ocena Sądu

Na poparcie skargi o stwierdzenie nieważności Ryanair powołał się w szczególności na naruszenie przez Komisję obowiązku uzasadnienia ze względu na to, że Komisja nie przedstawiła powodów, dla których pomoc przyznana wcześniej Air France nie miała wpływu na ocenę zgodności z rynkiem wewnętrznym pomocy przyznanej na rzecz KLM, podczas gdy Air France i KLM są dwiema spółkami zależnymi tej samej spółki holdingowej.

W tym względzie Sąd wyjaśnił przede wszystkim, że wydana wcześniej decyzja dotycząca pomocy przyznanej Air France stanowi element kontekstu, który należy wziąć pod uwagę w celu zbadania, czy uzasadnienie zaskarżonej decyzji spełnia wymogi art. 296 TFUE. Ponadto w sytuacji, gdy należy obawiać się wpływu kumulacji pomocy państwa w ramach tej samej grupy na konkurencję, do Komisji należy zbadanie ze szczególną ostrożnością powiązań między spółkami należącymi do tej samej grupy, aby sprawdzić, czy mogą one zostać uznane za tworzące jedną jednostkę gospodarczą, a zatem jednego beneficjenta do celów stosowania zasad pomocy państwa⁴.

W świetle tych wyjaśnień Sąd stwierdził, że zaskarżona decyzja nie zawiera ani informacji dotyczących składu akcjonariatu Air France i KLM, ani informacji dotyczących powiązań funkcjonalnych, gospodarczych i organizacyjnych pomiędzy spółką holdingową Air France–KLM i jej spółkami zależnymi, podczas gdy z decyzji tej wynika, że spółka holdingowa uczestniczy w przyznaniu pomocy i zarządzaniu pomocą przewidzianą zarówno na rzecz KLM, jak i Air France. W zaskarżonej decyzji nie wyjaśniono też ewentualnego istnienia jakiegokolwiek mechanizmu, który uniemożliwiałby, aby z pomocy przyznanej Air France za pośrednictwem spółki holdingowej Air France–KLM skorzystał KLM właśnie za pośrednictwem spółki holdingowej i odwrotnie.

W tych ramach Sąd odrzucił jako niedopuszczalne wyjaśnienia przedstawione przez Komisję po raz pierwszy na rozprawie w celu wykazania, że KLM nie mógł skorzystać z pomocy przyznanej wcześniej Air France. Co więcej, chociaż Komisja dysponuje szerokimi uprawnieniami dyskrecyjnymi w zakresie ustalenia, czy spółki należące do grupy należy uznać do celów stosowania systemu pomocy państwa za jedną jednostkę gospodarczą, to jednak nie przedstawiła ona w zaskarżonej decyzji w sposób wystarczająco jasny i precyzyjny wszystkich istotnych okoliczności faktycznych i prawnych, które należy wziąć pod uwagę w celu dokonania oceny złożonej sytuacji, charakteryzującej się równoległym przyznaniem dwóch środków pomocy państwa dwóm spółkom zależnym tej samej spółki holdingowej, która ponadto uczestniczy w przyznaniu tej pomocy i zarządzaniu nią.

Ponadto, ze względu na niewystarczający charakter uzasadnienia zaskarżonej decyzji, Sąd nie był w stanie zweryfikować ani konieczności i proporcjonalności pomocy, ani zachowania warunków kumulacji i pułapów określonych w pkt 25 lit. d) i pkt 27 lit. d) ram tymczasowych⁵. Z tych samych powodów Sąd nie miał możliwości skontrolowania, czy Komisja stała w obliczu poważnych trudności w ocenie zgodności rozpatrywanej pomocy z rynkiem wewnętrznym.

Sąd orzekł zatem, że Komisja, ograniczając się do stwierdzenia z jednej strony, że KLM był beneficjentem rozpatrywanego środka, a z drugiej strony, że władze niderlandzkie potwierdziły, iż finansowanie przyznane KLM nie będzie wykorzystywane przez Air France, nie uzasadniła w sposób wymagany prawem zaskarżonej decyzji i że to niewystarczające uzasadnienie pociąga za sobą stwierdzenie jej nieważności.

⁴ Zgodnie z pkt 11 zawiadomienia Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. 2016, C 262, s. 1), do celów stosowania zasad pomocy państwa szereg odrębnych podmiotów prawnych można uznać za tworzące jeden podmiot gospodarczy. W tym celu należy wziąć pod uwagę istnienie udziałów kontrolnych jednego z podmiotów w drugim, jak również istnienie innych powiązań funkcjonalnych, gospodarczych i organicznych między nimi.

⁵ Zgodnie z pkt 25 lit. d) pkt (i) ram tymczasowych pomoc państwa w formie nowych publicznych gwarancji kredytowych uznaje się za zgodną z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE, o ile w przypadku pożyczek, których termin zapadalności wypada po dniu 31 grudnia 2020 r., całkowita kwota pożyczek na beneficjenta nie przekracza dwukrotności rocznej kwoty wynagrodzeń wypłaconych przez beneficjenta za rok 2019 lub za ostatni rok, za który dostępne są dane. Ten sam próg ma zastosowanie do pomocy państwa w formie dopłat do pożyczek publicznych zgodnie z pkt 27 lit. d) ppkt (i) tych ram.

Jednakże z uwagi na fakt, że stwierdzenie nieważności tej decyzji wynika z niewystarczającego uzasadnienia zaskarżonej decyzji i że natychmiastowe zakwestionowanie pobrania kwot pieniężnych przewidzianych w zgłoszonym środku pomocy miałoby szczególnie niekorzystne skutki dla gospodarki i obsługi lotniczej Niderlandów w kontekście gospodarczym i społecznym charakteryzującym się poważnymi zaburzeniami gospodarki wywołanymi przez pandemię COVID-19, Sąd postanowił zawiesić skutki stwierdzenia nieważności zaskarżonej decyzji do czasu wydania nowej decyzji przez Komisję.

UWAGA: Odwołanie od orzeczenia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału w terminie dwóch miesięcy i dziesięciu dni od dnia zawiadomienia o tym orzeczeniu.

UWAGA: Celem skargi o stwierdzenie nieważności jest doprowadzenie do uznania za nieważne aktów instytucji Unii, które są sprzeczne z prawem Unii. Państwa członkowskie, instytucje wspólnotowe oraz jednostki mogą, pod pewnymi warunkami, wnieść skargę o stwierdzenie nieważności do Trybunału Sprawiedliwości lub Sądu. Jeżeli skarga jest zasadna, stwierdza się nieważność aktu. Instytucja, której to dotyczy, powinna zaradzić ewentualnej próżni prawnej spowodowanej nieważnością tego aktu.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Sądu.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.